SIRDARYO VILOYATI
STATISTIKA BOSHQARMASI

SIRDARYO VILOYATIDAGI KORXONA VA TASHKILOTLAR DEMOGRAFIYASI BO‘YICHA MA’LUMOT

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra
(fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz)

Ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi Davlat xizmatlari markazi ma’lumotlar bazasi asosida shakllantirildi

KORXONA VA TASHKILOTLAR FAOLIYATINING UMUMIY TAVSIFI

So‘nggi yillarda hukumatimiz tomonidan mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, faol tadbirkorlik, innovatsion g‘oyalar va bunyodkorlik salohiyatini qo‘llab-quvvatlash orqali aholiga munosib hayot sharoitlarini yaratish, ishbilarmonlik muhitini yaxshilash, bandlikni ta’minlash bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirib kelinmoqda.

Xususan, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik mamlakatimiz iqtisodiyotining asosiy bo‘g‘ini hisoblanib, bugungi kunda mazkur sohani jadallik bilan rivojlantirish, tadbirkorlar faoliyatini qo‘llab-quvvatlash, ularning safini yanada kengaytirish va rag‘batlantirish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilyapti.

Jumladan, 2023-yil 1-iyul holatiga viloyatda faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning soni (fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari) 13 405 tani tashkil etdi (ulardan kichik korxona va mikrofirmalar 11 223 ta). 2019- yilning mos davriga nisbatan faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar sonining o‘sish sur’ati 114,4 foizni (jumladan, kichik korxona va mikrofirmalar 116,6 foiz) tashkil etdi.

Korxona va tashkilotlar to‘g‘risida umumiy ma’lumotlar

fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari, 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda.

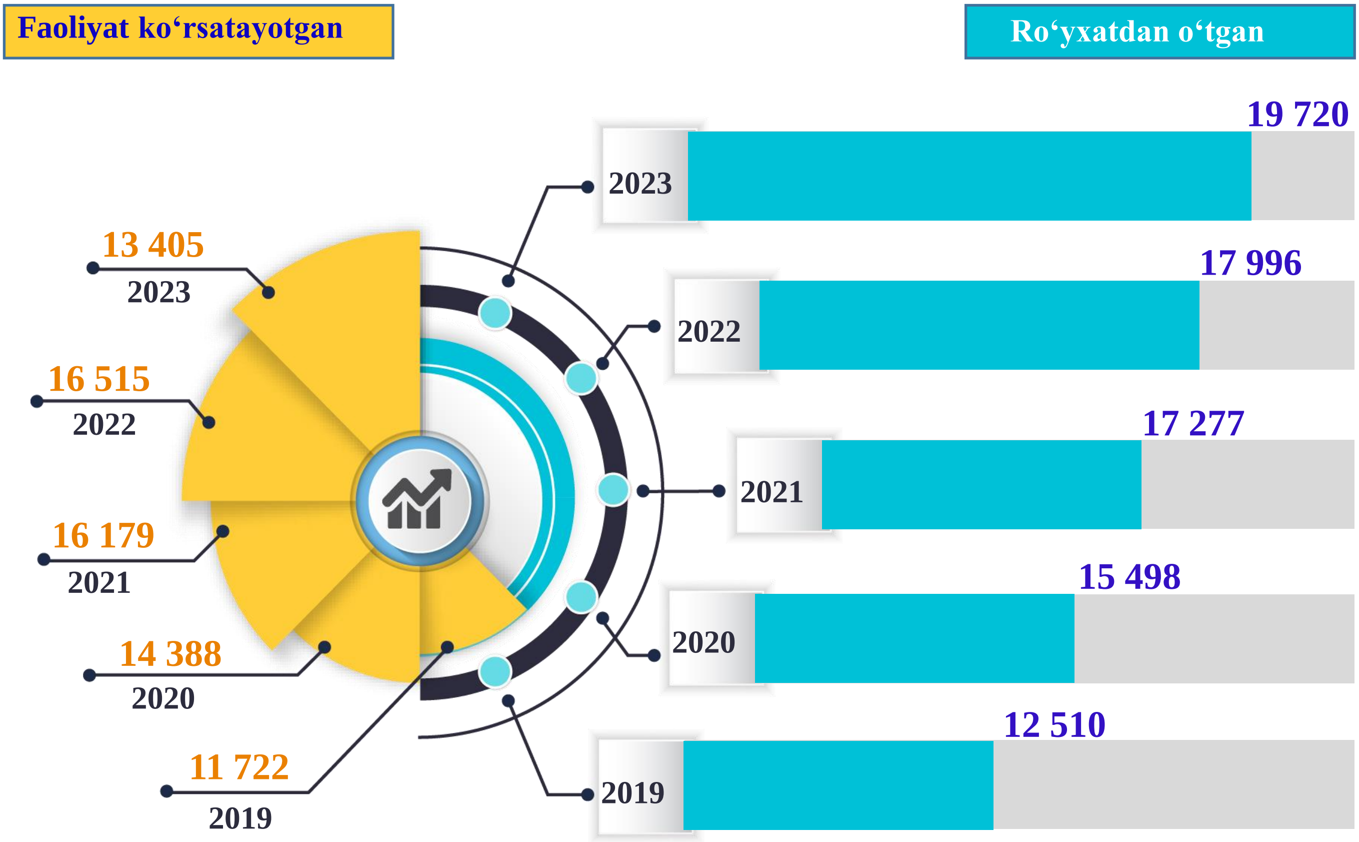

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar

yanvar-iyun oylari holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

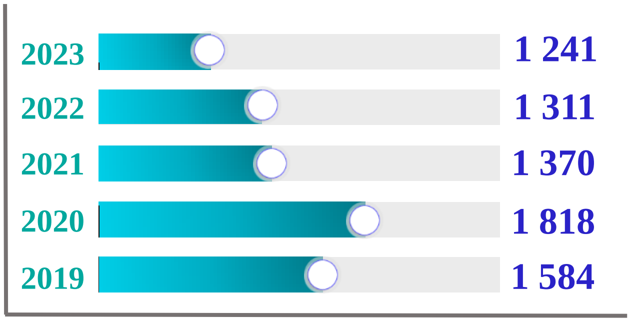

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

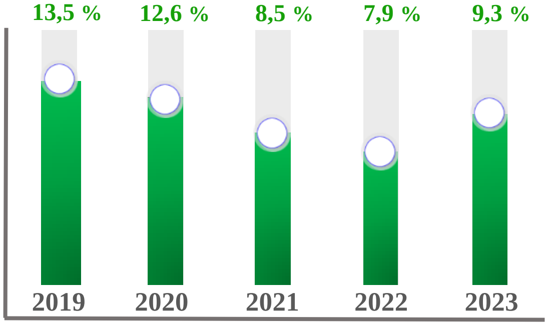

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Faoliyat turi	Soni	Foizda
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	361	17,9 %
Sanoat	135	8,9 %
Qurilish	49	4,4 %
Savdo	492	11,2 %
Tashish va saqlash	29	8,8 %
Yashash va ovqatlanish	46	6,9 %
Axborot va aloqa	26	15,8 %
Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish	11	5,8 %
Boshqa turlar	92	3,1 %

Joriy yilning yanvar-iyun oylarida viloyatda yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni 1 241 tani tashkil etdi.

Ularning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha taqsimlanishi (umumiy sonidagi ulushi) quyidagicha bo‘ldi: qishloq o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi – 29,1 foiz, savdo – 39,6 foiz, sanoat – 10,9 foiz, hududlar kesimida eng ko‘p Guliston shahrida 21,5 foiz, Sardoba – 15,0 foiz, Sirdaryo – 11,4 foiz va Oqoltin – 11,0 foiz tumanlari hissalariga to‘g‘ri keladi.

Hududlar kesimida

Guliston sh.	267	8,3 %	Guliston t.	90	8,5 %
Sardoba t.	186	18,6 %	Xovos t.	72	8,7 %
Sirdaryo t.	142	8,8 %	Boyovut t.	72	6,0 %
Oqoltin t	136	15,3 %	Yangiyer sh.	62	6,6 %
Sayxunobod t.	106	9,7 %	Shirin sh.	15	4,2 %
Mirzaobod t.	93	7,8 %			

2023- yil 1-iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

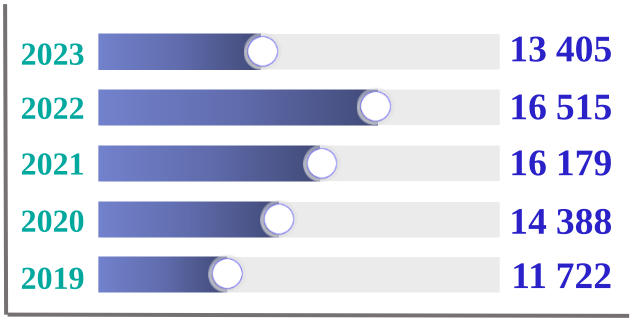

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

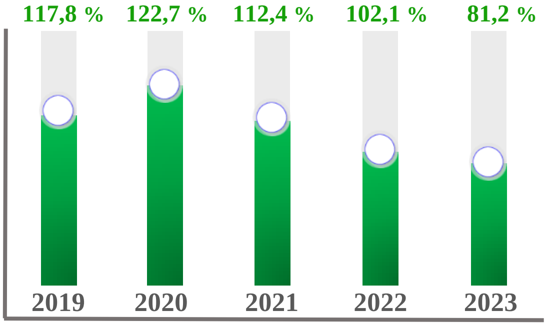

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni 2023- yil 1-iyul holatiga 13 405 taga yetib, 2019- yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 114,4 foizni tashkil etdi.

Ularning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha taqsimlanishi (umumiy sonidagi ulushi) quyidagicha bo‘ldi: savdo – 32,8 foiz, qishloq o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi – 15,1 foiz, sanoat – 11,3 foiz, hududlar kesimida eng ko‘p Guliston shahrida 24,1 foiz, Sirdaryo – 12,1 foiz, Mirzaobod – 8,9 foiz va Boyovut – 8,9 foiz tumanlarida faoliyat ko‘rsatmoqda.

Hududlar kesimida

Guliston sh.	3 229	Sardoba t.	999
Sirdaryo t.	1 618	Yangiyer sh.	943
Boyovut t.	1 193	Oqoltin t.	891
Mirzaobod t.	1 189	Xovos t.	832
Sayxunobod t.	1 093	Shirin sh.	360
Guliston t.	1 058		

Yangi tashkil etilgan tadbirkorlik subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-iyun holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

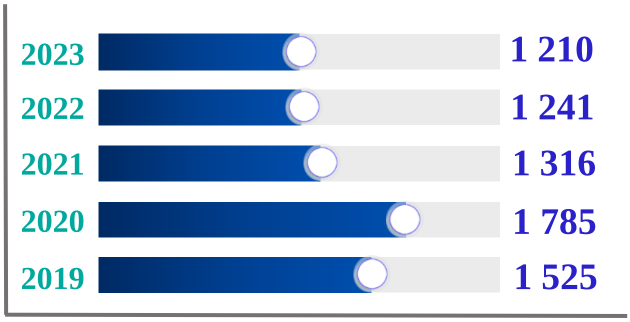

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

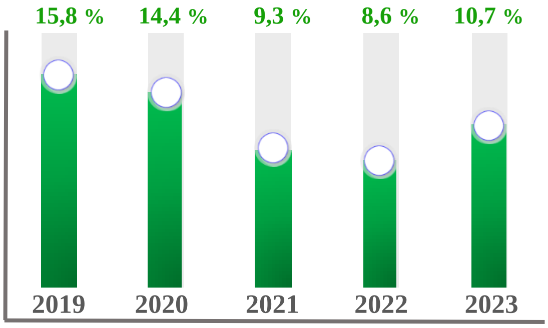

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Faoliyat turi	Soni	Foiz
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	361	18,0 %
Sanoat	135	8,9 %
Qurilish	49	4,4 %
Savdo	492	11,2 %
Tashish va saqlash	29	8,8 %
Yashash va ovqatlanish	46	6,9 %
Axborot va aloqa	25	16,6 %
Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish	11	8,1 %
Boshqa turlar	62	6,3 %

Davlatimiz tomonidan tadbirkorlik subyektlariga qulay shart-sharoitlar yaratib borish bo‘yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida ularning yildan-yilga investitsiya va ishbilarmonlik muhiti yaxshilanib borayotgani namoyon bo‘lmoqda. 2023-yilning yanvar-iyun oylarida yangi tashkil etilgan tadbirkorlik subyektlari soni 1 210 tani tashkil etdi.

Hududlar kesimida

Guliston sh.	255	9,5 %	Guliston t.	88	9,8 %
Sardoba t.	184	11,2 %	Boyovut t.	71	7,4 %
Sirdaryo t.	140	10,2 %	Xovos t.	69	10,6 %
Oqoltin t.	135	17,5 %	Yangiyer sh.	58	7,0 %
Sayxunobod t.	106	11,4 %	Shirin sh.	15	5,1 %
Mirzaobod t.	89	8,6 %			

Faoliyat ko‘rsatayotgan tadbirkorlik subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

Yillar kesimida soni

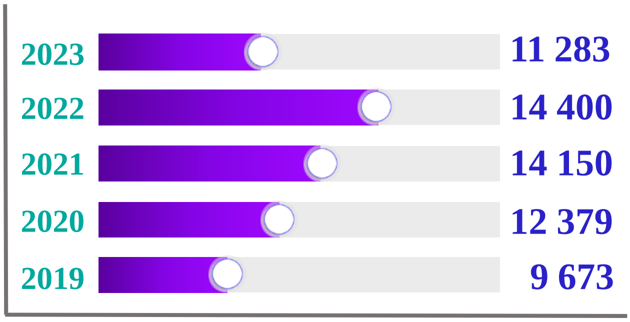

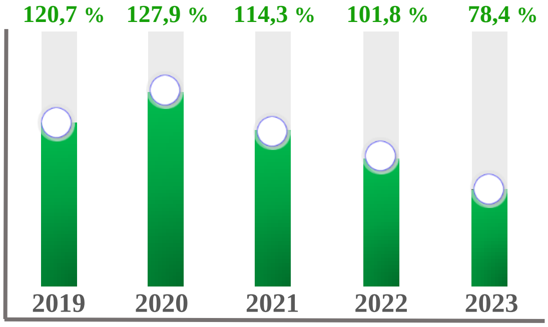

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Faoliyat ko‘rsatayotgan tadbirkorlik subyektlari soni 2023- yil 1- iyul holatiga 11 283 taga yetib, 2019- yilning mos davriga nisbatan (1 610 ta) o‘sish sur’ati 116,6 foizni tashkil etdi. Ularning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha taqsimlanishi (umumiy sonidagi ulushi) quyidagicha bo‘ldi: savdo – 38,9 foiz, qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi – 17,8 foiz, sanoat – 13,5 foiz, qurilish – 9,8 foiz, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar – 5,9 foiz, tashish va saqlash – 2,9 foiz, axborot va aloqa – 1,3 foiz, sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish – 1,2 foiz, boshqa turlari – 8,7 foiz.

Hududlar kesimida

Guliston sh.	2 673	Sardoba t.	868
Sirdaryo t.	1 366	Yangiyer sh.	833
Mirzaobod t.	1 032	Oqoltin t.	770
Boyovut t.	965	Xovos t.	654
Sayxunobod t.	930	Shirin sh.	292
Guliston t.	900		

Yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil yanvar-iyun holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

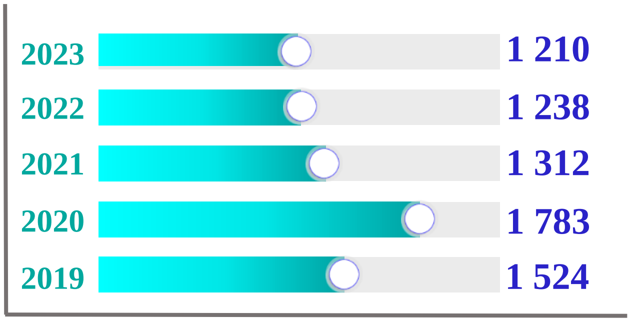

Yangi tashkil etilganlarning faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

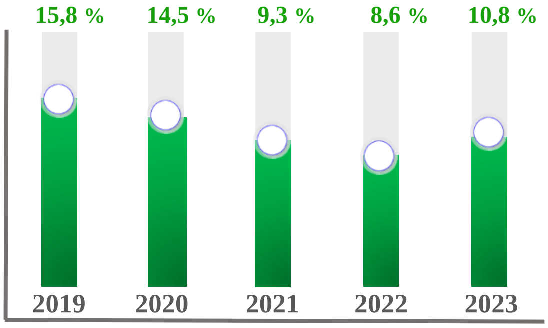

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

361
18,1 %

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

135
9,1 %

Sanoat

49
4,5 %

Qurilish

492
11,2 %

Savdo

29
8,8 %

Tashish va saqlash

46
6,9 %

Yashash va ovqatlanish

25
16,6 %

Axborot va aloqa

11
8,3 %

Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

62
6,4 %

Boshqa turlar

Mamlakat iqtisodiyotining “sog‘lomligi”ni baholashning muhim omili – kichik biznes subyektlarining samarali faoliyat ko‘rsatishi bo‘lib, bu uning moslashuvchanligi va doimiy o‘zgaruvchan iqtisodiy vaziyatlarga moslasha olish ko‘rsatkichidir.

2023- yilning yanvar-iyun oylarida yangi tashkil etilgan kichik biznes subyektlari iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha taqsimlanishi (umumiy sonidagi ulushi) quyidagicha bo‘ldi: qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi – 29,8 foiz, savdo – 40,7 foiz hamda sanoat 11,2 foizni tashkil etgan.

Hududlar kesimida

Guliston sh.	**255**	9,6 %	Guliston t.	**88**	9,8 %
Sardoba t.	**184**	21,2 %	Boyovut t.	**71**	7,4 %
Sirdaryo t.	**140**	10,3 %	Xovos t.	**69**	10,6 %
Oqoltin t.	**135**	17,6 %	Yangiyer sh.	**58**	7,0 %
Sayxunobod t.	**106**	11,4 %	Shirin sh.	**15**	5,2 %
Mirzaobod t.	**89**	8,7 %			

Faoliyat ko‘rsatayotgan kichik biznes subyektlari to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1-iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

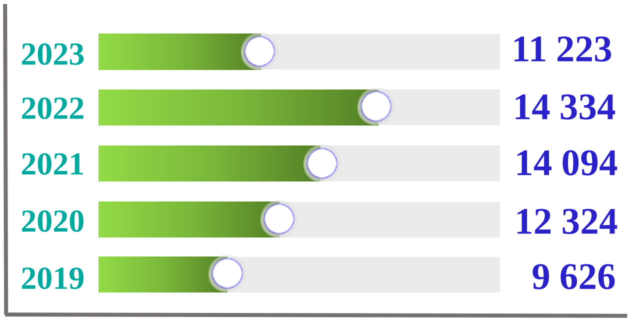

Yillar kesimida o‘sish surati (foizda)

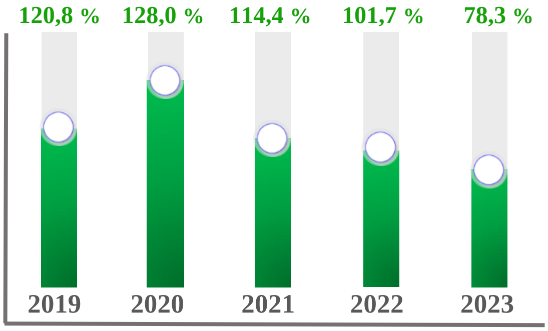

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Hududlar kesimida eng ko‘p kichik biznes subyektlari Guliston shahrida (23,7 foiz), Sirdaryo (12,1 foiz), Mirzaobod (9,1 foiz) va Boyovut (8,6 foiz) tumanlarida faoliyat ko‘rsatmoqda. Ushbu hududlarda jami kichik biznes subyektlari sonining 53,5 foizdan ortig‘i faoliyat ko‘rsatmoqda.

Ma’lumki ayni paytda kichik biznes subyektlari iqtisodiyotning deyarli barcha tarmoqlarida ilg‘or faoliyat yuritmoqda.

Hududlar kesimida

Guliston sh.	2 657	Sardoba t.	867
Sirdaryo t.	1 354	Yangiyer sh.	830
Mirzaobod t.	1 024	Oqoltin t.	768
Boyovut t.	960	Xovos t.	650
Sayxunobod t.	926	Shirin sh.	290
Guliston t.	897		

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Sardoba t.	337
Mirzaobod t.	307
Sayxunobod t.	284
Oqoltin t.	255
Guliston t.	193
Boyovut t.	185
Sirdaryo t.	167
Xovos t.	150
Guliston sh.	80
Yangiyer sh.	40
Shirin sh.	21

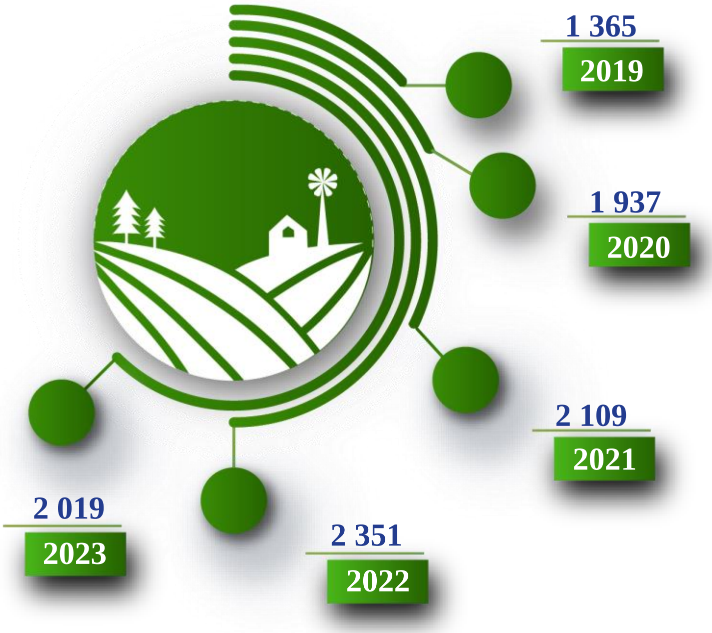

O‘zbekiston Respublikasida mamlakatning oziq-ovqat xavfsizligini ta’minlashga qaratilgan qishloq xo‘jaligini rivojlantirishning chuqur o‘ylangan strategiyasi izchil amalga oshirilmoqda.

Davlatimiz iqtisodiy va ijtimoiy islohotlarining muhim tarkibiy qismlaridan biri meva-sabzavot yetishtirishga qaratilgan. Bunday yondashuv aholi ehtiyojlarini to‘liq ta’minlash, ularning salomatligini saqlash va bandlik shart-sharoitlarini yaratishda asosiy yo‘nalishlardan biriga aylandi.

Baliq ovlash va akvakultura

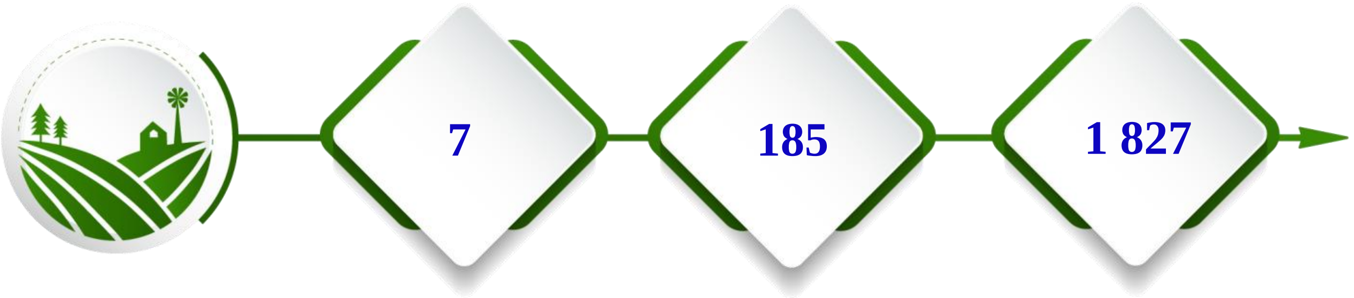

O‘rmonchilik va yog‘och tayyorlash

Dehqonchilik va chorvachilik, ovchilik va bu sohalarda xizmat ko‘rsatish

Sanoat yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1-iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Guliston sh.	318
Sirdaryo t.	218
Mirzaobod t.	151
Boyovut t.	147
Yangiyer sh.	143
Sayxunobod t.	138
Guliston t.	106
Xovos t.	100
Sardoba t.	79
Oqoltin t.	70
Shirin sh.	51

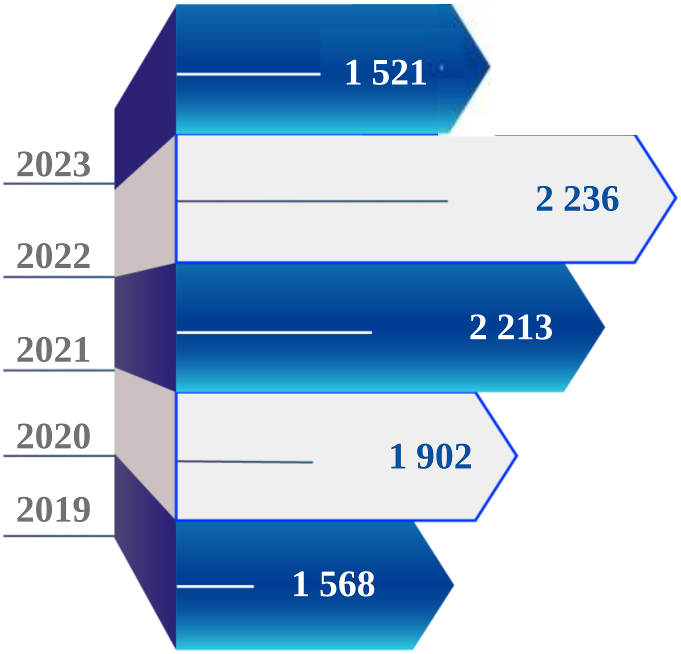

Sanoat tarmog‘i iqtisodiy tarmoqlar ichida eng yuqori salohiyatga ega bo‘lgan tarmoqlardan hisoblanadi.

Sanoat korxonalari soni jami korxona va tashkilotlarning 11,3 foiz ulushini tashkil etdi. Shundan – 92,8 foizini ishlab chiqarish sanoati (o‘tgan yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 68,2 foiz), 4,9 foizini tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash (o‘sish sur’ati 67,3 foiz), 1,5 foizini suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish (o‘sish sur’ati 59,0 foiz) va 0,8 foizini elektr, gaz bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash (o‘sish sur’ati 66,7 foiz) tashkil etgan.

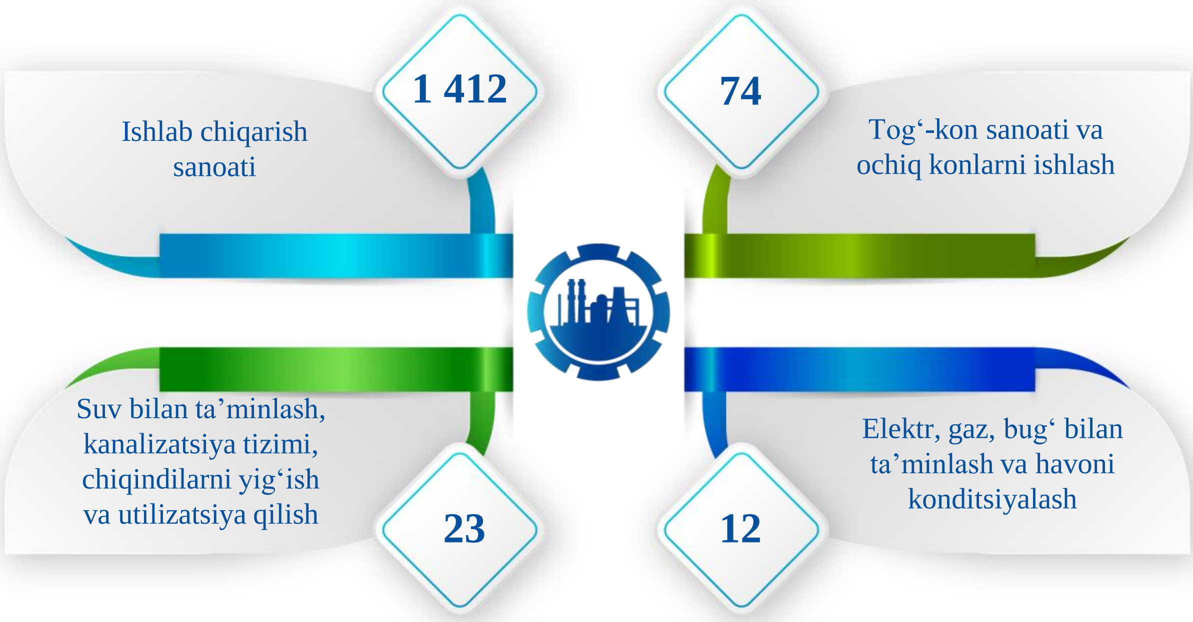

Qurilish faoliyati bilan shug‘ullanayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Guliston sh.	475
Mirzaobod t.	118
Sirdaryo t.	97
Yangiyer sh.	94
Guliston t.	79
Boyovut t.	71
Sayxunobod t.	71
Oqoltin t.	64
Xovos t.	61
Shirin sh.	37
Sardoba t.	36

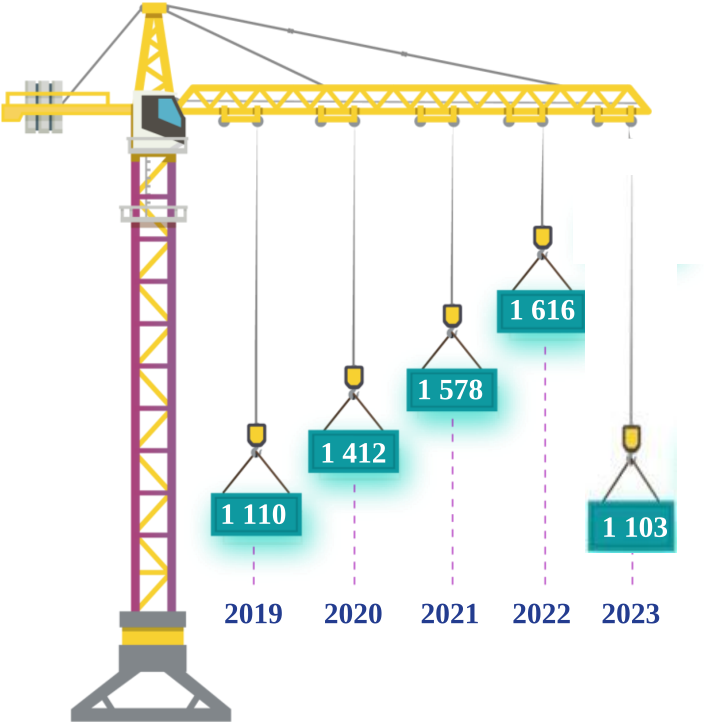

O‘zbekistonda qurilish sanoati iqtisodiyotning ustuvor tarmog‘i sifatida belgilangan. Qurilish sanoatining yo‘nalishlari bo‘yicha o‘tkazilgan tahlil shuni ko‘rsatdiki:

- binolar va inshootlar qurish yo‘nalishi 56,0 foiz ulushni tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 68,3 foizni tashkil etdi;
- fuqarolik obyektlarini qurish yo‘nalishi 22,3 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati 82,0 foizni tashkil etdi;
- ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari yo‘nalishi 21,7 foiz ulushni va 62,3 foiz o‘sish sur’atini tashkil etdi.

246 Fuqarolik obyektlarini qurish

239 Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari

618 Bino va inshootlar qurish

Savdo sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Guliston sh.	1 200
Sirdaryo t.	590
Guliston t.	378
Boyovut t.	376
Yangiyer sh.	328
Mirzaobod t.	309
Sardoba t.	305
Sayxunobod t.	300
Oqoltin t.	267
Xovos t.	216
Shirin sh.	123

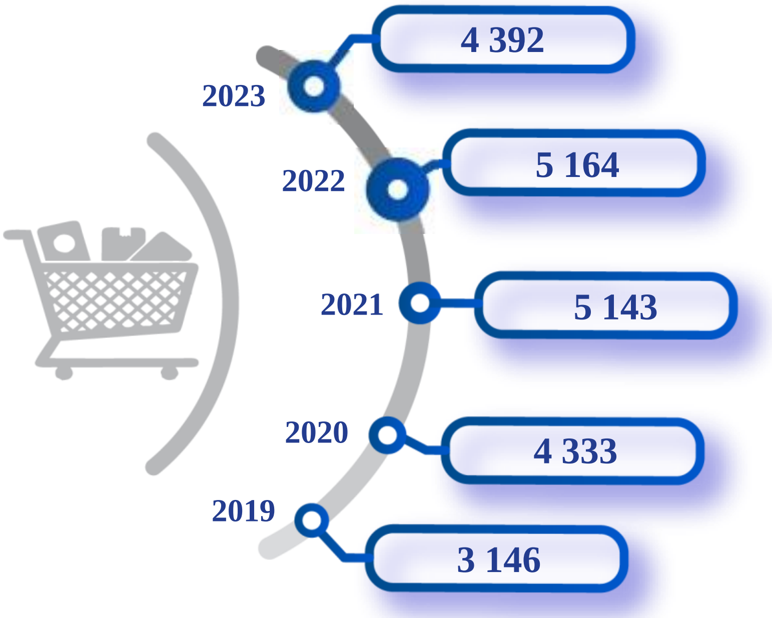

Tahlillar shuni ko‘rsatdiki, Sirdaryo viloyatida faoliyat ko‘rsatayotgan har uchinchi korxona savdo sohasida faoliyat yuritadi, ularning 99,9 foizi yoki 4 386 tasi kichik biznes subyektlariga to‘g‘ri keladi.

Savdo sohasining yo‘nalishlar bo‘yicha taqsimoti quyidagicha:

- avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo yo‘nalishi 63,6 foiz ulushni tashkil etgan bo‘lib, 2022- yilning mos davri bilan solishtirilganda o‘sish sur’ati 83,6 foizni tashkil etdi;
- avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari ulgurji savdo yo‘nalishida 27,8 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati 90,8 foizni tashkil etdi;
- avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta’mirlash yo‘nalishida 8,6 foiz ulushni tashkil etib, o‘sish sur’ati 79,1 foizni tashkil etdi.

375
Avtomobil va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi va ularni ta’mirlash

1 222
Avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari ulgurji savdo

2 795
Avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1-iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Guliston sh.	168
Sirdaryo t.	78
Boyovut t.	71
Yangiyer sh.	66
Guliston t.	60
Sayxunobod t.	48
Oqoltin t.	46
Sardoba t.	43
Mirzaobod t.	40
Xovos t.	32
Shirin sh.	20

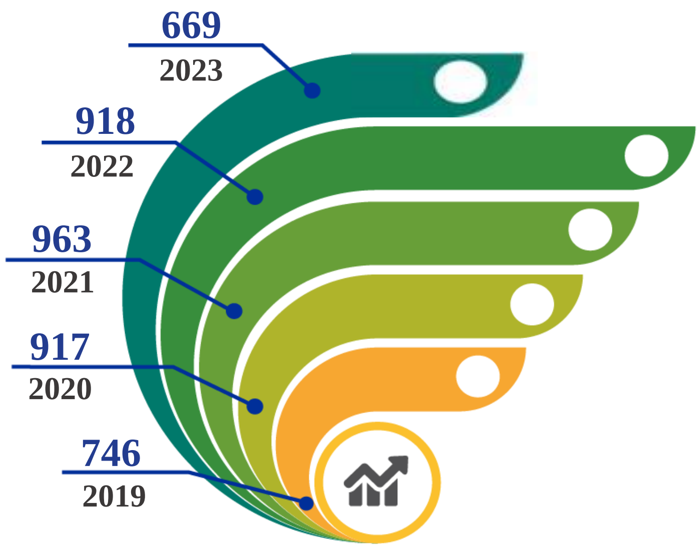

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar o‘sish sur’ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 72,9 foizni tashkil etdi.

Ushbu xizmatlar sohasi tahlili shuni ko‘rsatdiki:

- mehmonxonalar, turistik oromgohlar, dam olish va ko‘ngilochar parklar yashash bo‘yicha xizmatlar yo‘nalishining asosiy faoliyati hisoblanib, 2023- yil 1-iyul holatiga ko‘ra, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning 6,0 foiz ulushini tashkil etdi;

- restoran va buyurtma bo‘yicha oziq–ovqat va ovqat mahsulotlarini yetkazish, oziq-ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlar yo‘nalishining asosi hisoblanib, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasining 94,0 foiz ulushini tashkil etdi.

40 — Yashash bo‘yicha xizmatlar

629 — Oziq- ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlar

13 Axborot va aloqa sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Guliston sh.	77
Sirdaryo t.	19
Yangiyer sh.	18
Boyovut t.	15
Guliston t.	9
Sardoba t.	7
Shirin sh.	6
Oqoltin t.	5
Mirzaobod t.	4
Sayxunobod t.	4
Xovos t.	1

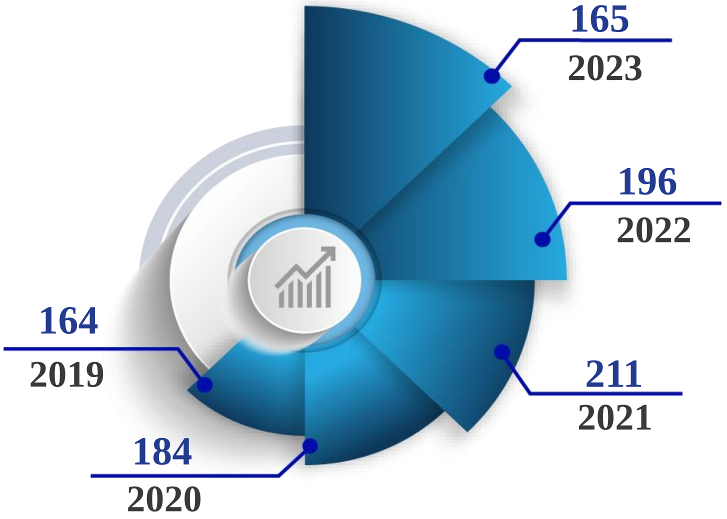

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra noshirlik faoliyati, kino-videofilmlar, televizion dasturlar, fonogrammalar va musiqali yozuvlarni ishlab chiqish yo‘nalishlarida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni axborot va aloqa sohasining 21,2 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 102,9 foizni tashkil etdi.

Dasturlar yaratish bo‘yicha faoliyat va teleko‘rsatuv va radio eshittirishlar hamda aloqa yo‘nalishlaridagi korxonalar soni axborot va aloqa sohasining 27,3 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 86,5 foizni tashkil etdi.

Kompyuter dasturlashtirish va axborot xizmati ko‘rsatish yo‘nalishlarida esa korxonalar soni, axborot va aloqa sohasidagi korxona va tashkilotlarning 51,5 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 77,3 foizni tashkil etdi.

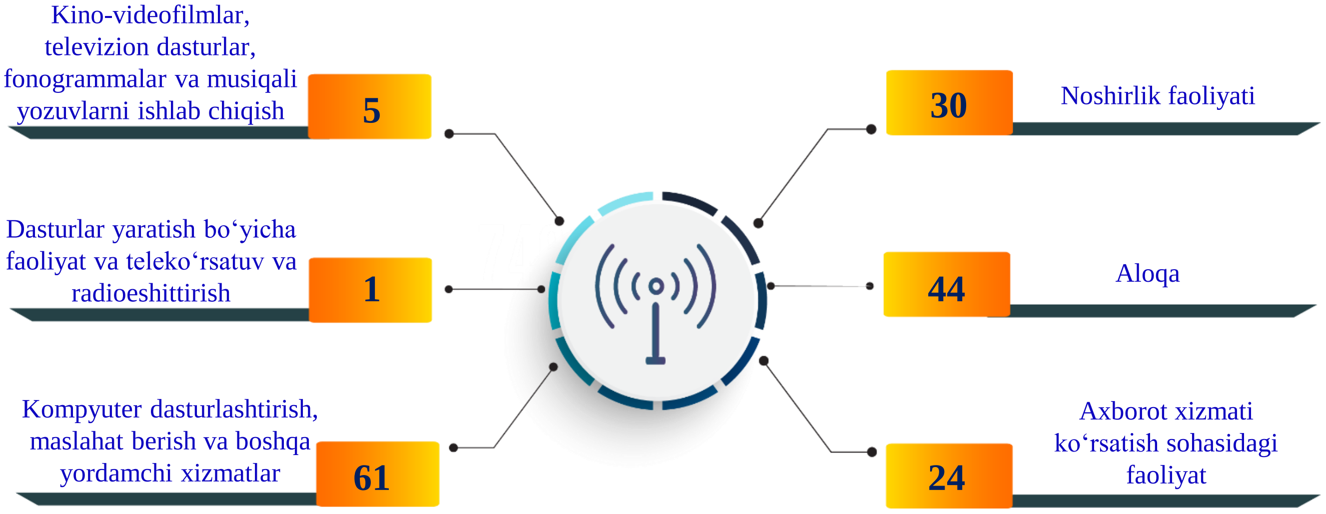

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Guliston sh.	87
Sirdaryo t.	31
Yangiyer sh.	20
Sayxunobod t.	9
Sardoba t.	8
Mirzaobod t.	8
Guliston t.	7
Boyovut t.	7
Xovos t.	6
Oqoltin t.	4
Shirin sh.	3

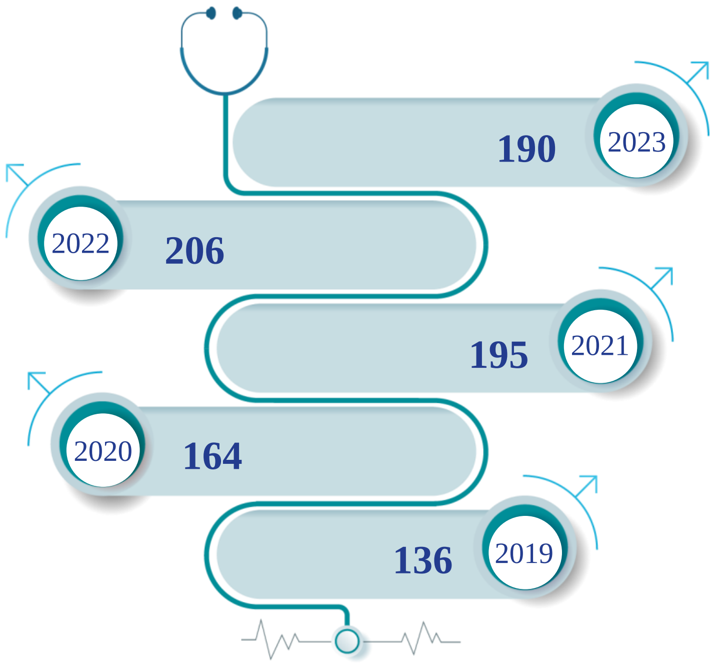

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan jami korxona va tashkilotlarning salmoqli qismi – 135 ta yoki 71,1 foiz ulushi tadbirkorlik subyektlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

Yo‘nalishlar bo‘yicha tahlil shuni ko‘rsatdiki:

90,5 foiz korxonalar sog‘liqni saqlash sohasidagi faoliyat yo‘nalishiga to‘g‘ri kelib, o‘sish sur’ati 2022- yilning mos davriga nisbatan 92,5 foizni tashkil etdi;

Yashash uchun joy bilan ta’minlangan holda parvarishlash yo‘nalishidagi korxonalar soni 3,7 foizni tashkil etib, o‘sish sur’ati 77,8 foizni tashkil etdi;

Yashash uchun joy bilan ta’minlanmagan holda ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish yo‘nalishidagi korxonalar soni ushbu sohaning 5,8 foizini tashkil etib, o‘sish sur’ati 100,0 foizni tashkil etdi;

Tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Hududlar kesimida

Guliston sh.	61
Sirdaryo t.	49
Mirzaobod t.	44
Yangiyer sh.	43
Xovos t.	42
Sayxunobod t.	28
Boyovut t.	25
Oqoltin t.	14
Guliston t.	12
Sardoba t.	7
Shirin sh.	5

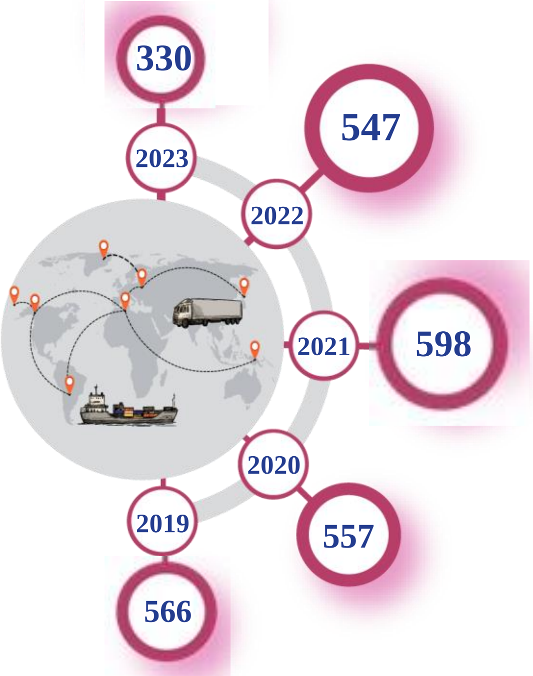

2023- yil 1-iyul holatiga ko‘ra, tashish va saqlash xizmatlari sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar jami Sirdaryo viloyatidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonaning 2,5 foiz ulushini tashkil etdi.

Tashish va saqlash xizmatlarining yo‘nalishlari bo‘yicha tahlillar shuni ko‘rsatdiki:

quruqlikdagi va quvur transporti yo‘nalishida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar tashish va saqlash xizmati yo‘nalishining 76,4 foizni tashkil etdi;

ombor xo‘jaligi va yordamchi transport yo‘nalishi 20,9 foizni;

pochta va kuryerlik yo‘nalishi 2,7 foizni tashkil etdi;

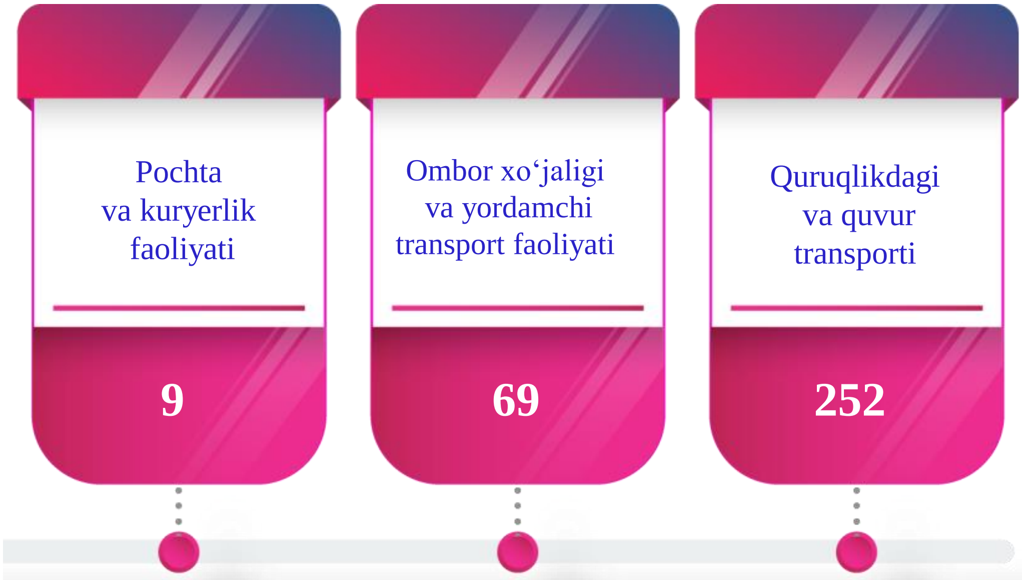

Tadbirkorlik subyektlarining tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha umumiy ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Tadbirkorlik subyektlari soni | **Tadbirkorlik subyektlarining jamiga nisbatan ulushi**

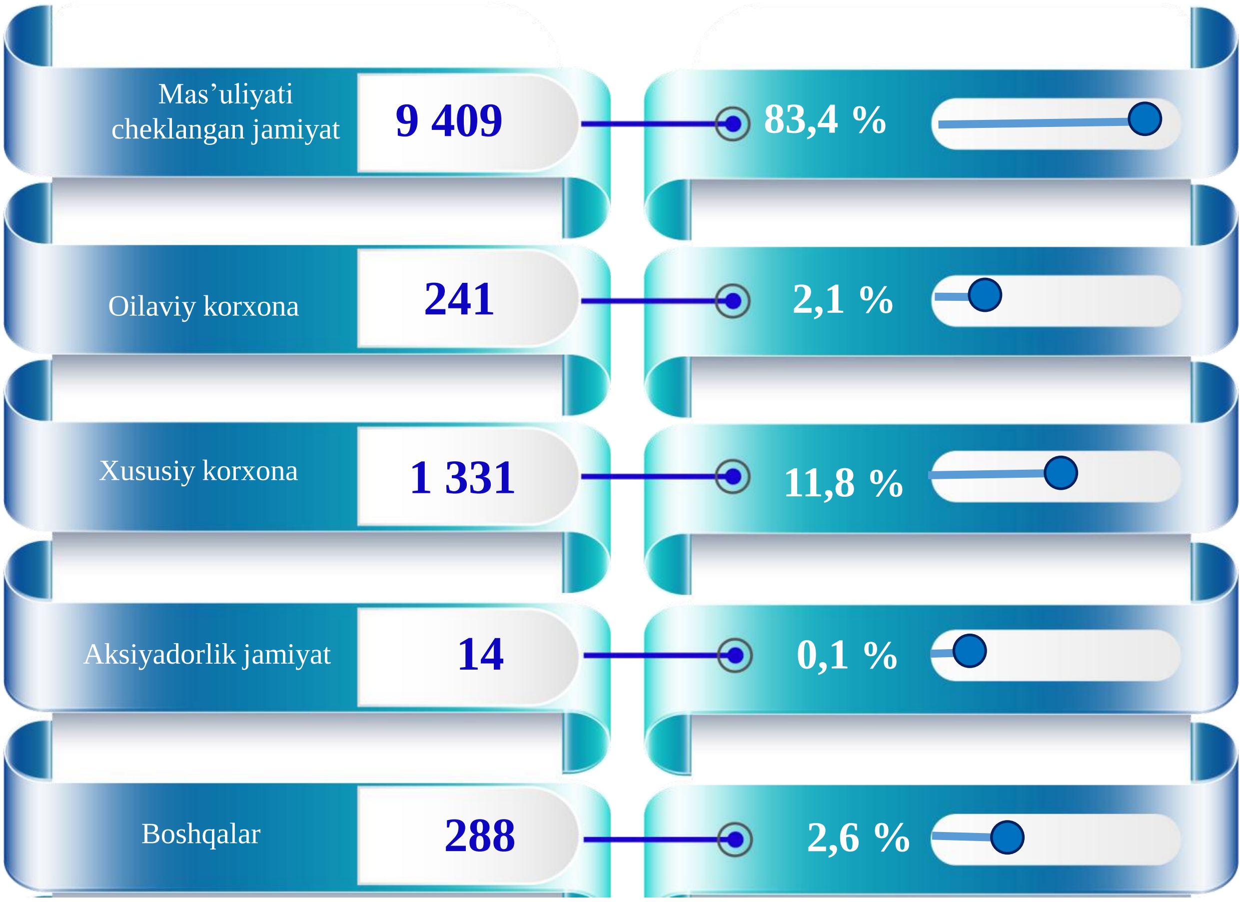

Tashkiliy-huquqiy shakl deganda, subyekt tomonidan mulkning biriktirilishi, shakllantirilishi va undan foydalanish usuli hamda uning bundan kelib chiquvchi huquqiy holati va faoliyat maqsadi tushuniladi. Shuningdek, quyidagilar bilan bog‘liq masalalarni hal qilishda foydalaniladi:

- xo‘jalik yurituvchi subyektlar to‘g‘risidagi ma’lumotlarni o‘z ichiga olgan registr, reyestr va kadastrlarning axborot resurslarini shakllantirish;
- tashkiliy-huquqiy shakllar doirasida statistika ma’lumotlarini ishlab chiqish;
- idoralararo axborot almashinishini ta’minlash;
- ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni va hodisalarni tahlil qilish va prognozlashtirish.

Yangi tashkil etilgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil yanvar-iyun holatiga ko‘ra, birlikda

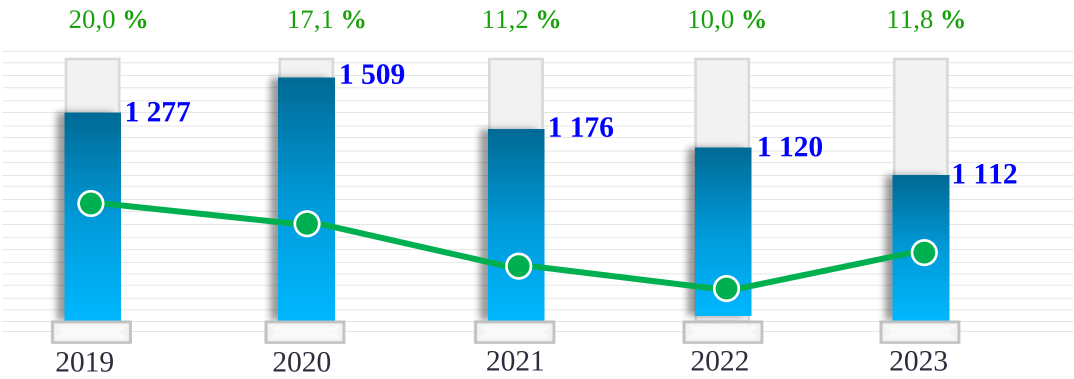

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

326
18,7 %

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

119
9,8 %

Sanoat

46
4,9 %

Qurilish

465
12,5 %

Savdo

27
9,2 %

Tashish va saqlash

37
8,0 %

Yashash va ovqatlanish

23
18,3 %

Axborot va aloqa

10
10,2 %

Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

59
7,3 %

Boshqa turlar

Mas’uliyati cheklangan jamiyati – bir yoki bir necha shaxs tomonidan ta’sis etilgan, ustav fondi (ustav kapitali) ta’sis hujjatlari bilan belgilangan miqdorda ulushlarga bo‘lingan xo‘jalik jamiyati hisoblanadi. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning ishtirokchilari uning majburiyatlari bo‘yicha javobgar bo‘lmaydilar va jamiyat faoliyati bilan bog‘liq zararlar uchun o‘zlari qo‘shgan hissalari qiymati doirasida javobgar bo‘ladilar. Mas’uliyati cheklangan jamiyatning o‘z hissasini to‘la qo‘shmagan ishtirokchilari, jamiyat majburiyatlari bo‘yicha har bir ishtirokchi hissasining to‘lanmagan qismi qiymati doirasida solidar javobgar bo‘ladilar.

Hududlar kesimida

Guliston sh.	238	11,2 %	Mirzaobod t.	79	9,0 %
Sardoba t.	179	23,0 %	Xovos t.	62	10,8 %
Sirdaryo t.	135	11,3 %	Boyovut t.	57	7,5 %
Oqoltin t.	129	18,7 %	Yangiyer sh.	55	7,5 %
Sayxunobod t.	82	10,8 %	Shirin sh.	15	6,3 %
Guliston t.	81	11,7 %			

Faoliyat ko‘rsatayotgan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni — Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

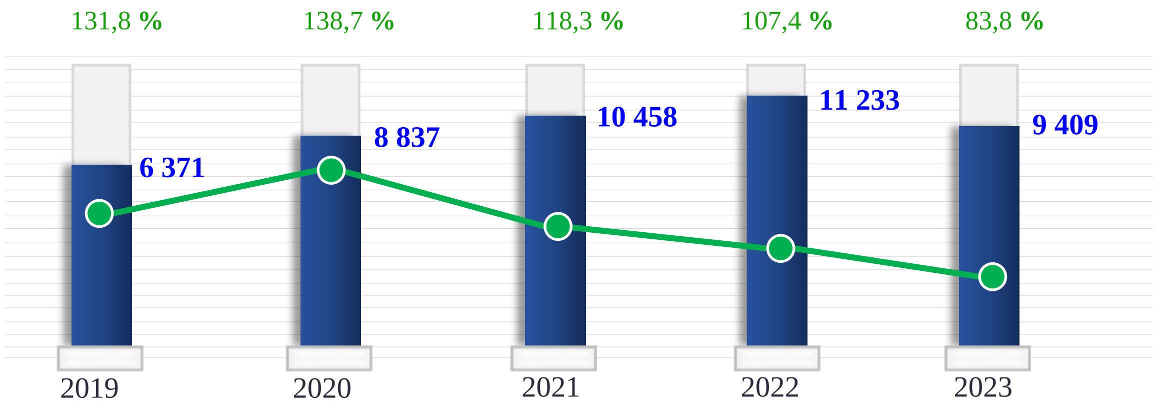

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

1 744
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

1 213
Sanoat

939
Qurilish

3 730
Savdo

292
Tashish va saqlash

464
Yashash va ovqatlanish

126

Axborot va aloqa

98
Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

803
Boshqa turlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra faoliyat ko‘rsatayotgan 11 626 ta tijorat korxona va tashkilotlarining 9 409 tasi mas’uliyati cheklangan jamiyatlar ulushiga to‘g‘ri keladi. Mazkur jamiyatlar mamlakatimizda tadbirkorlik faoliyatining eng keng tarqalgan shakli hisoblanadi.

Faoliyat ko‘rsatayotgan ma’suliyati cheklangan jamiyatlarining sohalar kesimida tahlili shuni ko‘rsatdiki, eng yuqori ko‘rsatkich savdo – 39,6 foiz, qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi – 18,5 foiz hamda sanoat – 12,9 foizni tashkil etdi.

Hududlar kesimida

Guliston sh.	2 117	Yangiyer sh.	732
Sirdaryo t.	1 198	Guliston t.	692
Mirzaobod t.	876	Oqoltin t.	691
Sardoba t.	779	Xovos t.	575
Sayxunobod t.	756	Shirin sh.	240
Boyovut t.	755		

Faoliyat ko‘rsatayotgan xususiy korxonalar to‘g‘risida ma’lumotlar

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

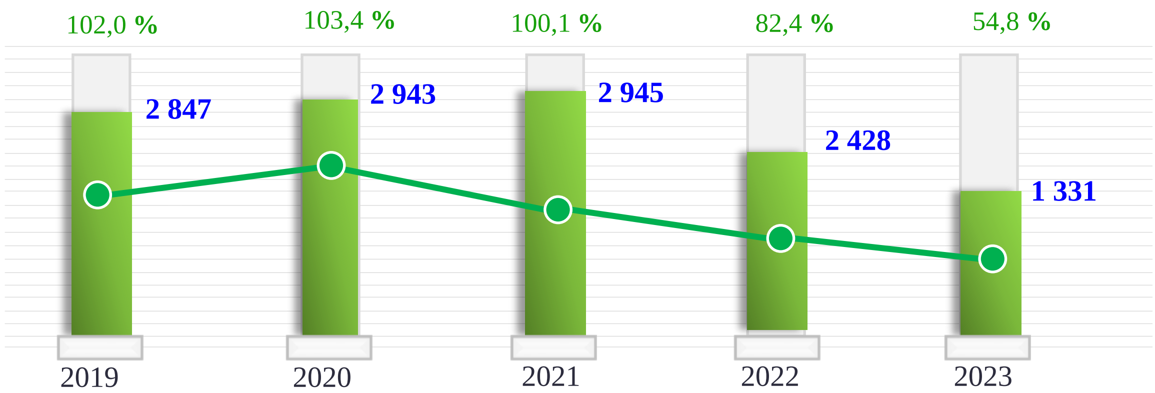

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

97

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

147

Sanoat

139

Qurilish

578

Savdo

35

Tashish va saqlash

142

Yashash va ovqatlanish

20

Axborot va aloqa

33

Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

140

Boshqa turlar

2023- yil 1- iyul holatiga tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar o‘zaro taqqoslanganda, ikkinchi o‘rinni xususiy korxonalar egallagan bo‘lib. Xususiy korxonalarning eng ko‘pi quyidagi hududlarda qayd etilgan Guliston shahri - 441 ta, Boyovut - 160 ta, Guliston - 141 ta va Sirdaryo tumanida -122 ta. Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha esa xususiy korxonalar quyidagicha taqsimlangan savdo sohasida – 578 ta, sanoat – 147 ta, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida – 142 ta va qurilish sohasida – 139 ta.

Hududlar kesimida

Guliston sh.	441	Yangiyer sh.	76
Boyovut t.	160	Oqoltin t.	51
Guliston t.	141	Sardoba t.	48
Sirdaryo t.	122	Xovos t.	47
Sayxunobod t.	115	Shirin sh.	41
Mirzaobod t.	89		

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

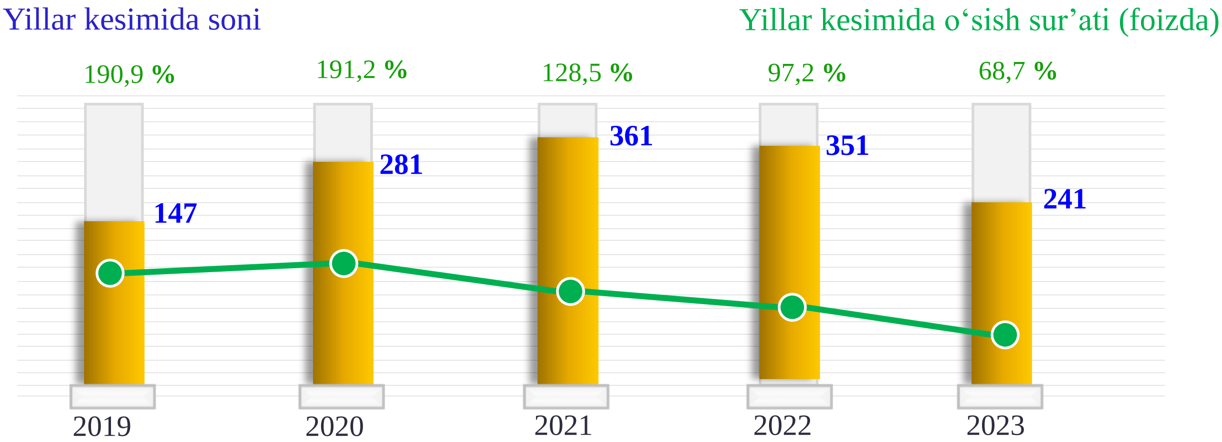

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

24
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

86
Sanoat

3
Qurilish

60
Savdo

1
Tashish va saqlash

58
Yashash va ovqatlanish

2
Sog‘liqni saqlash va
Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

7
Boshqa turlar

Yuridik shaxs sifatida davlat ro‘yxatidan o‘tib, faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalar soni 2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra 241 ta, 2019- yilning mos davriga nisbatan 94 taga ko‘paygan.

Bu esa quyidagi sohalardagi korxonalar: savdoda – 23 tadan 60 taga (o‘sish 37 taga), sanoatda – 69 tadan 86 taga (o‘sish 17 taga), yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasi – 24 tadan 58 taga (o‘sish 34 taga) soning sezilarli oshishi bilan izohlanadi.

Hududlar kesimida

Guliston sh.	69	Oqoltin t.	12
Guliston t.	38	Sayxunobod t.	11
Mirzaobod t.	28	Shirin sh.	7
Sirdaryo t.	28	Xovos t.	6
Boyovut t	24	Sardoba t.	1
Yangiyer sh.	17		

Yangi tashkil etilgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil yanvar-iyun holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yangi tashkil etilganlarni faoliyat ko‘rsatayotganlarga nisbati (foizda)

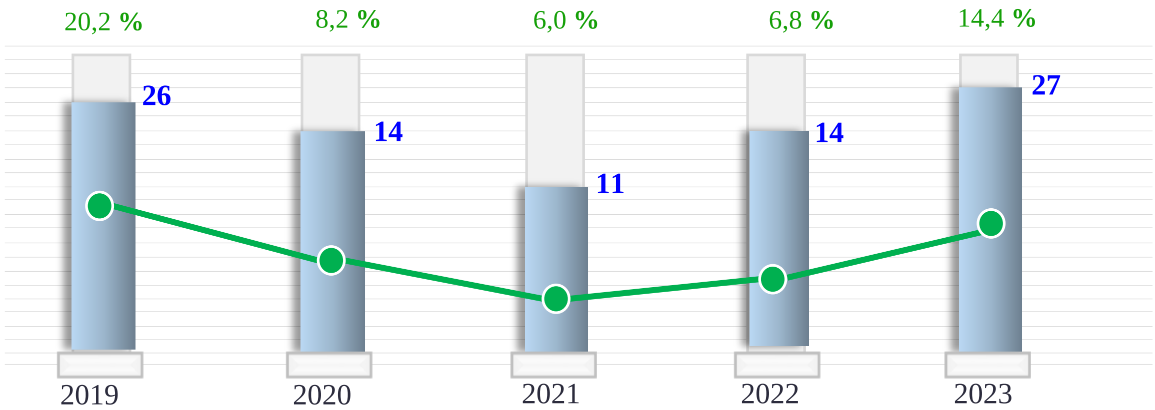

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

2

7,7 %

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi

17

17,7 %

Sanoat

2

22,2 %

Qurilish

3

11,1 %

Savdo

2

40,0 %

Axborot va aloqa

1

100,0 %

Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar – korxonaning ustav jamg‘armasida norezidentlar, chet el yuridik shaxslari (chet el firmalarining filial va bo‘linmalari), chet el fuqarolari va fuqaroligi bo‘lmagan shaxslar mulki ishtirokidagi korxonalar hisoblanadi.

Hududlar kesimida

Sirdaryo t.	7	13,2 %
Guliston sh.	6	15,8 %
Yangiyer sh.	4	23,5 %
Mirzaobod t.	3	13,0 %
Sayxunobod t.	3	30,0 %
Oqoltin t.	1	16,7 %
Xovos t.	1	14,3 %
Guliston t.	1	9,1 %
Boyovut t.	1	11,1 %

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1-iyul holatiga ko‘ra, birlikda

Yillar kesimida soni

Yillar kesimida o‘sish sur’ati (foizda)

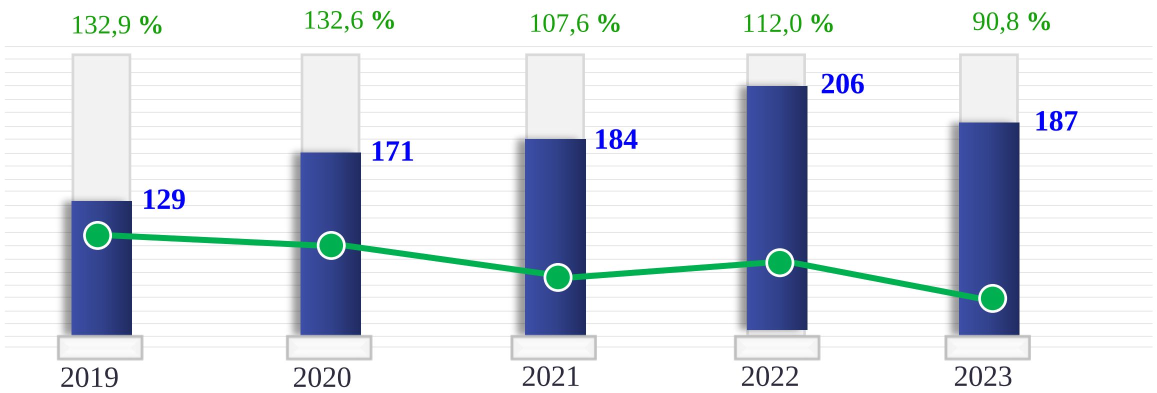

Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida

Keyingi besh yilda xorijiy kapital ishtirokida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni 1,4 barobarga oshdi.

Yetakchi o‘rinni 45 ta korxonada to‘liq yoki qisman ulushi mavjud bo‘lgan Xitoy Xalq Respublikasi egallagan. Bu viloyatda xorijiy kapital ishtirokida faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar umumiy sonining 24,1 foiz ulushini tashkil etadi. Shuningdek, O‘zbekiston iqtisodiyotiga o‘z kapitalini kiritayotgan Rossiya (ulushi 18,7 foiz), Turkiya (ulushi 15,5 foiz), Qozog‘iston (ulushi 10,7 foiz) va Afg‘oniston (ulushi 6,4 foiz) davlatlari ham yetakchilar hisoblanishadi.

Hududlar kesimida

Sirdaryo t.	53	Boyovut t.	9
Guliston sh.	38	Xovos t.	7
Mirzaobod t.	23	Shirin sh.	7
Yangiyer sh.	17	Sardoba t.	6
Guliston t.	11	Oqoltin t.	6
Sayxunobod t.	10		

Davlatlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

O‘zbekistonning yangi tashqi siyosatini asosiy xususiyatlari bu ochiqlik, uzoq muddatli barqaror rivojlanishning ustuvor yo‘nalishlariga e’tibor berish, qo‘shni davlatlar bilan yaxshi qo‘shnichilik munosabatlarini mustahkamlash, xalqaro hamkorlikni beg‘araz asosda kengaytirishdir.

Buning samarasida, bugungi kunda O‘zbekiston iqtisodiyotning turli tarmoqlarida tadbirkorlik faoliyatini yuritish va investitsiyalarni jalb qilish uchun zarur bo‘lgan ichki sharoitlarni yaratish jarayonini rag‘batlantirishga qaratilgan izchil islohotlar amalga oshirilayotgani kuzatilmoqda.

Shuningdek, xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalardan 94 tasi qo‘shma korxonalar, 93 tasi esa xorijiy korxonalar hisobiga to‘g‘ri keldi.

Hududlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy va qo‘shma korxonalar soni to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

xorijiy korxonalar		qo‘shma korxonalar
21	Sirdaryo t.	32
20	Guliston sh.	18
11	Mirzaobod t.	12
12	Yangiyer sh.	5
8	Guliston t.	3
6	Boyovut t.	3
6	Sayxunobod t.	4
3	Oqoltin t.	3
1	Sardoba t.	5
4	Xovos t.	3
1	Shirin sh.	6

25 Iqtisodiy faoliyat turlari kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan qo‘shma va xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni to‘g‘risida ma’lumot

2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda

	xorijiy korxonalar	qo‘shma korxonalar
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	12	17
Sanoat	43	48
Qurilish	8	3
Savdo	15	13
Tashish va saqlash		4
Yashash va ovqatlanish	1	1
Sog‘liqni saqlash va Ijtimoiy xizmat ko‘rsatish		1
Axborot va aloqa	2	3
Boshqa turlar	8	10

So‘nggi yillarda O‘zbekiston iqtisodiyotni jadal o‘zgartirishni boshdan kechirdi va xalqaro hamjamiyatda ochiqlik, innovatsiya va biznes va sarmoyaviy to‘siqlarni bartaraf etishda qat’iylik timsollaridan biri sifatida tobora ko‘proq e’tirof etilmoqda.

Demak, xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar sonining ko‘payishi, avvalambor, mamlakatdagi siyosiy barqarorlik va investitsiya faoliyatining huquqiy asoslari takomillashtirilgani bilan bog‘liq.

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri – real vaqt rejimida yangilab boriladigan ma’lumotlardan iborat bo’lgan axborot-ma’lumotnoma tusidagi avtomatlashtirilgan tizim hisoblanib, yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxonalar va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta’minlaydi.

Ro‘yxatga olingan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reestrida mavjud bo‘lgan yuridik shaxslar (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko‘rsatayotgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to‘g‘risidagi ma’lumot kelib tushmagan yuridik shaxslar.

Yangi tashkil etilgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda yuridik shaxslarning davlat reestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslar.

Yuridik shaxslarning faollik darajasi – ma’lum bir davrda faoliyat ko‘rsatmayotgan yuridik shaxslarning jami ro‘yxatdan o‘tgan yuridik shaxslarga nisbatining foizdagi ifodasi.

Kichik korxona va mikrofirmalar – O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016- yil 24- avgustdagi “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o‘tish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 275- son qarorining 1- ilovasiga muvofiq, kichik tadbirkorlik subyektlariga tegishli bo‘lgan korxonalar va tashkilotlar.

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar – norezidentlar ishtirokidagi korxonalar, xorijiy yuridik shaxslar (xorijiy firmalarning filiallari va bo‘limlari), korxonaning ustav fondida chet el fuqarolari va fuqaroligi bo‘lmagan shaxslar ishtirok etgan korxonalar.

Ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining Davlat xizmatlari markazi ma’lumotlar bazasi asosida 2023- yil 1- iyul holatiga ko‘ra (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) shakllantirildi.

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri

Tashqi foydalanuvchilar, bevosita Statistika agentligining www.stat.uz rasmiy saytida real vaqt rejimida, so‘ralayotgan yuridik shaxsning (STIR) kodini kiritib, axborotlarni bepul olishlari mumkinligi belgilab qo‘yilgan.

Sirdaryo viloyati statistika boshqarmasi Statistik registrlarni yuritish bo‘limi
Tel.: 67 236 70 00